ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ВСП «ІІНО КНУБА»
_____ О.С.Даневич
«01» жовтня 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ЩОДО ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

Введено в дію наказом
ВСП «ІІНО КНУБА»
від 01.10.2020 № 04-03/33

Київ 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) у відокремленому структурному підрозділі «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури» (далі – ВСП «ІІНО КНУБА») та розроблено у відповідності до чинного законодавства України, зокрема, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії боулінгу (цькуванню)» та відповідних нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України.

1.2. Основною метою щодо протидії булінгу є психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя усіх його учасників: здобувачів вищої освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників ВСП «ІІНО КНУБА».

1.3. Головними завданнями Положення є не тільки ознайомлення здобувачів вищої освіти, отримувачів освітніх послуг та співробітників ВСП «ІІНО КНУБА» з поняттям булінгу, його видами та проявами, а й навчання конструктивним формам спілкування, поведінкових реакцій; зняття деструктивних елементів у поведінці; творче вирішення конфліктних ситуацій; усвідомлення і прийняття відмінностей, а також розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю; формування навичок саморегуляції, внутрішніх афективних процесів та емоційної адекватності у контактах здобувачів вищої освіти з навколишнім світом.

2. ФОРМИ ТА ОЗНАКИ БУЛІНГУ

2.1. Визначаються наступні форми булінгу:

- **фізичний булінг** – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та ін;
- **економічний булінг** – дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;
- **сексуальний булінг** – підвид фізичного, означає дії сексуального характеру, важко розпізнається, жертва сексуального булінгу панічно боїться розповісти про це іншим особам, замикається у собі, категорично відмовляється надавати будь-яку інформацію, може вчиняти спроби суїциду;
- **психологічний булінг** – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз,

переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви.

Психологічний булінг поділяється на:

- ***вербальний булінг*** (образливе ім'я, з яким постійно звертаються до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу);
- ***кібербулінг*** (новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету) ***та його різновид*** (перепалки, нападки, одмовлення, самозванство або перевтілення, ошуканство, сталкінг, хепіслеппінг тощо).

2.2. Типовими ознаками булінгу (цькування) є систематичність (повторюваність) діяння; наявність сторін (кривдник – булер - або потерпілий (жертва булінгу) та спостерігачі (за наявності). Поряд з цим типовими ознаками булінгу є також дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ

3.1. Концептуально-просвітницький напрям

Виховання здобувачів вищої освіти здійснюють відповідно до принципів науковості, системності, наступності, природо-відповідності та зв'язку з реальним життям.

Профілактика булінгу передбачає роботу за певними напрямами, а саме:

- ознайомлення професорсько-викладацького складу з особливостями поширення масових негативних явищ серед здобувачів вищої освіти та загальноприйнятими у світі поняттями «булінг», «цькування» з огляду на розуміння проблеми насильства над здобувачами вищої освіти, отримувачами освітніх послуг, співробітниками інституту, та його видами (висвітлення матеріалів на засіданнях кафедри, кураторських годинах);
- просвітницька робота фахівців соціально-психологічної служби серед молоді щодо попередження насильства з використанням основних форм просвітницької роботи, а саме: лекційної роботи, міні-лекцій, круглих столів, бесід, диспутів, годин відкритих думок, усних журналів, кінолекторіїв, організації конкурсів, фестивалів, акцій, створення клубів із правових знань, організації на базі закладу освіти консультативних пунктів, де всі учасники освітнього процесу можуть отримати консультації

практичного психолога, соціального педагога, де можна провести зустрічі з працівниками правоохоронних органів;

- формування правосвідомості і правової поведінки здобувачів вищої освіти, отримувачів освітніх послуг, співробітників ВСП «ІІНО КНУБА», відповідальності за своє життя, розвиток активності, самостійності, творчості здобувачів вищої освіти, створення умов для самореалізації особистості;
- формування у викладачів навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці здобувачів вищої освіти, отримувачів освітніх послуг, співробітників ВСП «ІІНО КНУБА» з метою формування умінь відокремлювати існуючу проблему; створення у ВСП «ІІНО КНУБА» умов недопущення булінгу та відповідного середовища для профілактики та боротьби з негативними соціально-педагогічними наслідками цього явища;
- зміцнення захисних сил особистості та організму в протистоянні цькуванню як для умовно здорових слухачів, так і для тих, які вже мають соматичну або психічну патологію; проведення бесід зі здобувачами вищої освіти з метою профілактики булінгу, виступи провідних спеціалістів у системі профілактичної роботи щодо подолання різноманітних форм агресивної поведінки серед оточуючих.

3.2. Профілактичний напрям

Основні функції протидії булінгу:

- ***діагностика*** – соціальне і психологічне вивчення здобувачів вищої освіти, викладачів і співробітників, моніторинг соціальних процесів та психічного розвитку окремих студентів, визначення причин, що ускладнюють особистісний розвиток, навчання та взаємини в колективі;
- ***корекція*** – здійснення психолого-педагогічних заходів з метою усунення відхилень у психічному та особистісному розвиткові і поведінці, подолання різних форм девіантної поведінки (у разі недостатності психопрофілактичної роботи та за умови необхідності, своєчасності та ефективності застосування методів психокорекції та загальної психотерапії);
- ***реабілітація*** – надання психолого-педагогічної і соціальної допомоги слухачам, які перебувають у кризовій життєвій ситуації, з метою адаптації їх до умов навчання та соціального середовища;
- ***профілактика*** – своєчасне попередження відхилень у психічному та особистісному розвиткові, міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям в освітньому процесі, попередження

наркоманії, алкоголізму, суїцидів, расової і соціальної нетерпимості, аморальному способу життя та ін.;

- ***психологічна просвіта*** – підвищення психологічної культури здобувачів вищої освіти, викладачів та співробітників ВСП «ІІНО КНУБА».

3.3. Здоров'язберігаючий напрям

Запроваджуючи метод кейс-стаді в цілях антибулінгової роботи, потенціал тематичних курсів, які вивчаються в інституті, направляється на здоров'я, здоровий спосіб життя та фізичну культуру особистості, особистісний розвиток та планування кар'єри й дослідження сім'ї.

4. РЕАГУВАННЯ НА ВИЯВЛЕНІ АБО ВСТАНОВЛЕНІ ФАКТИ БУЛІНГУ

4.1. Якщо здобувач вищої освіти, отримувач освітніх послуг, співробітник ВСП «ІІНО КНУБА» став свідком булінгу, то він повинен повідомити директора або його заступників незалежно від того, чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.

4.2. Після отримання звернення здобувача вищої освіти, отримувача освітніх послуг, співробітника ВСП «ІІНО КНУБА», відповідна особа або орган інформує директора інституту у письмовій формі про випадок булінгу.

4.3. Директор ВСП «ІІНО КНУБА» розглядає звернення та призначає комісію за фактом вчинення булінгу для з'ясування усіх обставин події.

4.4. До складу комісії можуть входити психологи, представники потерпілого та «булера», представники ВСП «ІІНО КНУБА» та інші зацікавлені особи.

4.5. Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не конфліктна ситуація, директор ВСП «ІІНО КНУБА» зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи Національної поліції України та певні служби згідно чинного законодавства.

4.6. Якщо комісія не встановила факт булінгу, а потерпіла сторона не згодна з даним рішенням, то потерпілий може безпосередньо звернутись до підрозділів Національної поліції України.

Схвалено Вченою радою
ВСП «ІІНО КНУБА»
протокол № 20 від 29.09.2020

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Н.В.Салоїд